Hjernesagen

Landsforeningen for mennesker ramt af blodprop eller blødning i hjernen

Blekinge Boulevard 2, 2630 Taastrup

Årsrapport for 2019

CVR-nr. 17 23 29 32

PricewaterhouseCoopers Statsautoriseret Revisionspartnerselskab, CVR-nr. 33 77 12 31
Strandvejen 44, 2900 Hellerup
T: 3945 3945, F: 3945 3987, www.pwc.dk

Indholdsfortegnelse

	Side
Ledelsespåtegning	1
Den uafhængige revisors påtegning	2
Oplysninger om foreningen	5
Ledelsesberetning	6
Regnskabspraksis	17
Resultatopgørelse 1. januar – 31. december	18
Balance 31. december	19
Noter til årsrapporten	21

Ledelsespåtegning

Hovedbestyrelsen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2019 for Hjernesagen.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med gældende regnskabsbestemmelser.

Årsregnskabet giver efter vores opfattelse et retvisende billede af foreningens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2019 samt af resultatet af foreningens aktiviteter for 2019.

Årsrapporten indstilles til repræsentantskabets godkendelse.

Odense, den 26. marts 2020

Direktør

Birgitte Hysse Forchhammer

Hovedbestyrelse

Lise Beha Erichsen
landsformand

Jens Martin S. Hansen
næstformand

Britta Friis Kostending

Jens Barfoed

Peter Bork

Flemming Frederiksen

Rose Brusen

Jonna Jørgensen

Den uafhængige revisors påtegning

Til repræsentantskabet i Hjernesagen – Landsforeningen for mennesker ramt af blodprop eller blødning i hjernen.

Konklusion
Vi har revideret årsregnskabet for Hjernesagen, Landsforeningen for mennesker ramt af blodprop eller blødning i hjernen ("Hjernesagen") for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2019, der omfatter resultatopgørelse, balance og noter, herunder anvendt regnskabspraksis. Årsregnskabet udarbejdes efter årsregnskabsloven samt kravene i kapitel 10 i "Bekendgørelse nr. 190 af 27/2 2019 om ansøgningspuljen til landsdækkende handicaporganisationer og -foreninger".

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabsloven samt kravene i kapitel 10 i "Bekendgørelse nr. 190 af 27/2 2019 om ansøgningspuljen til landsdækkende handicaporganisationer og -foreninger".

Grundlag for konklusion
Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark samt standarderne for offentlig revision, idet revisionen udføres på grundlag af bestemmelserne i "Bekendgørelse nr. 190 af 27/2 2019 om ansøgningspuljen til landsdækkende handicaporganisationer og -foreninger". Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af Hjernesagen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Udtalelse om ledelsesberetningen
Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven samt kravene i kapitel 10 i "Bekendgørelse nr. 190 af 27/2 2019 om ansøgningspuljen til landsdækkende handicaporganisationer og -foreninger".

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i årsregnskabsloven samt kravene i kapitel 10 i "Bekendgørelse nr. 190 af 27/2 2019 om ansøgningspuljen til landsdækkende handicaporganisationer og -foreninger". Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Den uafhængige revisors påtegning

Ledelsens ansvar for regnskabet
Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabsloven samt kravene i kapitel 10 i "Bekendgørelse nr. 190 af 27/2 2019 om ansøgningspuljen til landsdækkende handicaporganisationer og -foreninger". Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere Hjernesagens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere Hjernesagen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af regnskabet
Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, jf. "Bekendgørelse nr. 190 af 27/2 2019 om ansøgningspuljen til landsdækkende handicaporganisationer og -foreninger" altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, jf. "Bekendgørelse nr. 190 af 27/2 2019 om ansøgningspuljen til landsdækkende handicaporganisationer og -foreninger" foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af foreningens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.

Den uafhængige revisors påtegning

- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om foreningens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at foreningen ikke længere kan fortsætte driften.

Vi kommunikerer med foreningens ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Erklæring i henhold til anden lovgivning og øvrig regulering

Udtalelse om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision
Ledelsen er ansvarlig for, at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ledelsen er også ansvarlig for, at der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de virksomheder, der er omfattet af årsregnskabet. Ledelsen har i den forbindelse ansvar for at etablere systemer og processer, der understøtter sparsommelighed, produktivitet og effektivitet.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at gennemføre juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision af udvalgte emner i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision. I vores juridisk-kritiske revision efterprøver vi med høj grad af sikkerhed for de udvalgte emner, om de undersøgte dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i bevillinger, love og andre forskrifter samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis. I vores forvaltningsrevision vurderer vi med høj grad af sikkerhed, om de undersøgte systemer, processer eller dispositioner understøtter skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de virksomheder, der er omfattet af årsregnskabet.

Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er anledning til væsentlige kritiske bemærkninger, skal vi rapportere herom i denne udtalelse.

Vi har ingen væsentlige kritiske bemærkninger at rapportere i den forbindelse.

Hellerup, den 26. marts 2020
PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33 77 12 31

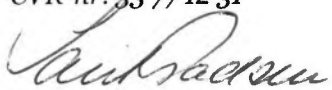

Poul Madsen
statsautoriseret revisor
mne10745

Oplysninger om foreningen

Navn	Hjernesagen, Landsforeningen for mennesker ramt af blodprop eller blødning i hjernen
Domicil	Blekinge Boulevard 2 2630 Taastrup
Formål	- at forebygge at mennesker rammes af blodprop eller blødning i hjernen - at sikre bedst mulig behandling til mennesker, der rammes af blodprop eller blødning i hjernen - at sikre bedst mulig genoptræning og rehabilitering af hjerneskadede - at sikre bedst mulig støtte til hjerneskadede og deres pårørende
Hovedbestyrelse	Lise Beha Erichsen Jens Martin S. Hansen Britta Friis Kostending Jens Barfoed Peter Bork Flemming Frederiksen Rose Brusen Jonna Jørgensen
Direktør	Birgitte Hysse Forchhammer
Revision	PricewaterhouseCoopers Statsautoriseret Revisionspartnerselskab Strandvejen 44 2900 Hellerup

Ledelsesberetning

Om Hjernesagen

Hjernesagen er en forening med to hovedopgaver. Vi er en landsforening for mennesker, der rammes af blodprop eller blødning i hjernen, apopleksi, og deres pårørende, og vi er en forening, der ser det som sin opgave at gøre den sunde hjerne til en folkesag. Dette tydeliggør vi med vores slogan: Vi tager hånd om hjernen.

I Hjernesagen har vi en lang række tilbud målrettet vores apopleksiramte medlemmer og deres pårørende. Vi har en rådgivning, hvor man kan få rådgivning om rettigheder og støttemuligheder. Vi tilbyder endvidere legater samt kursusforløb for apopleksiramte og pårørende, og vores 40 lokalforeninger har også i 2019 tilbudt en lang række sociale og oplysende aktiviteter.

Derudover arbejder Hjernesagen målrettet på at fremme hjernesundhed og forebygge apopleksi. Det gør vi blandt andet gennem vores målrettede oplysningskampagne Hjernen er hovedsagen, gennem information i vores blad og pjecer samt ved at afholde temadage og foredrag. Vi arbejder også målrettet med oplysning via vores hjemmeside (hjernesagen.dk), på sociale medier (Facebook, LinkedIn, Twitter og Instagram) og ved at indgå i samarbejder med andre aktører på sundhedsområdet.

Hjernesagen har i det forgangne år deltaget aktivt i den offentlige debat og været i dialog med embedsapparatet og politikerne for på den måde at sikre fokus på forebyggelse af apopleksi, bedst mulig behandling og genoptræning til apopleksiramte samt bedst mulig støtte til ramte og pårørende. Hjernesagen har en faglig stærk position inden for apopleksiområdet med støtte fra et ekspertpanel, der består af ledende fagfolk inden for området.

I 2019 havde Hjernesagen 25-års jubilæum. En begivenhed, der har præget foreningens centrale og decentrale aktiviteter.

Hjernesagens organisation, økonomi og medlemmer

Hjernesagen har H.K.H. Kronprinsessen som protektor.

Repræsentantskab og hovedbestyrelse

Hjernesagens øverste myndighed er repræsentantskabet, der mødes en gang årligt. Repræsentantskabet består af repræsentanter fra foreningens 40 lokalforeninger. Repræsentantskabet vælger Hjernesagens hovedbestyrelse, som består af otte medlemmer. Hovedbestyrelsen har mulighed for at indstille op til tre eksterne personer til hovedbestyrelsen.

Ledelsesberetning

Hjernesagens hovedbestyrelse har følgende medlemmer:

Lise Beha Erichsen, landsformand (ekstern)
Jens Martin Sletting Hansen, næstformand (ekstern)
Jens Barfoed, HB-medlem
Flemming Frederiksen, HB-medlem
Britta Friis Kostending, HB-medlem
Rose Brusen, HB-medlem
Peter Bork, HB-medlem (ekstern)
Jonna Jørgensen, HB-medlem

Hovedbestyrelsen har det overordnede ansvar for Hjernesagens drift. I 2019 har hovedbestyrelsen afholdt fem møder.

Repræsentantskabet uddeler hvert år en ærespris til en person eller organisation, der har gjort noget særligt for vores område. I 2019 blev æresprisen givet til Rude Strand Højskole for deres enestående initiativ med afholdelse af et årligt kursusophold, der er specielt målrettet apopleksiramte og deres pårørende.

Traditionen tro udsendte Repræsentantskabet en politisk udtalelse, der denne gang var målrettet landets nye sundheds- og ældreminister og indenrigs- og socialminister. Budskabet var en opfordring til at indføre bindende, nationale standarder og en obligatorisk kvalitetskontrol med det formål at understøtte kvalitet i rehabilitering.

Hjernesagen har i 2019 styrket og udvidet vores ekspertpanel, således at den viden, der er repræsenteret i panelet, matcher både foreningens klare fokus på apopleksiområdet og den todelte strategi. Ekspertpanelet rådgiver, sammen med selskabet, foreningen i videnskabelige og kliniske spørgsmål inden for forebyggelse, behandling og rehabilitering. Panelet bidrager både med generel faglig rådgivning og besvarer indimellem også mere konkrete spørgsmål fra foreningens medlemmer. For at styrke foreningens faglighed, har Hjernesagen i beretningsåret indgået et formaliseret samarbejde med Dansk Selskab for Apopleksi.

De lokale Hjernesagsforeninger

Hjernesagen havde i beretningsåret 40 lokale foreninger, som dækker hele landet. Alle medlemmer af Hjernesagen er organisatorisk tilknyttet en lokalforening. Lokalforeningerne drives af frivillige kræfter, der typisk har personlig erfaring med hjerneskade, fordi de enten lever med følgerne efter en hjerneskade eller er pårørende. De lokale bestyrelsesmedlemmer gør sammen med mange aktivitetsfrivillige et stort arbejde for at tilbyde medlemmerne i lokalområdet en række samværsaktiviteter.

Flere bestyrelsesmedlemmer er aktive i kommunale handicapråd, ligesom flere aktivt har været involveret i dialog og samarbejde med deres kommune om udviklingen på hjerneskadeområdet. Hjernesagen har i alt 400-500 frivillige, der driver det lokale arbejde.

Hovedbestyrelsen har i 2019 startet en proces, der skal styrke foreningens fremtidige struktur og sikre tilgang af nye frivillige. Der er særligt fokus på at udvikle og tilpasse foreningens lokalforeningsstruktur.

Ledelsesberetning

De lokale foreningers økonomi baserer sig blandt andet på støtte fra landsforeningen i form af en kontingentandel. På grund af foreningens økonomiske udfordringer i 2019 blev kontingentandelen til lokalforeningerne reguleret fra 35 kr. til 30 kr. pr. medlem, svarende til et samlet beløb på 93.470 kr.

Sekretariatet

Hjernesagen havde i beretningsåret et sekretariat bestående af 6,11 årsværk fordelt på 9 ansatte, der arbejder inden for følgende områder: rådgivning, kommunikation, økonomi, medlemskontakt, fundraising og administration. Herudover har Hjernesagen et samarbejde med advokater, der yder gratis rådgivning til foreningens medlemmer inden for patientrettigheds- og testamente/arveområdet.

Birgitte Hysse Forchhammer, neuropsykolog og ph.d., tiltrådte som ny direktør 1. januar 2019.

En administrativ medarbejder opsagde sin stilling i marts 2019. Denne stilling er nu genbesat. Der er fra juni 2019 indgået en konsulentaftale med en journalist, der varetager foreningens kommunikationsopgaver.

Foreningens fundraiser har i en periode på tre måneder været frikøbt til at udarbejde en ansøgning til TrygFonden.

Økonomi

Hjernesagens økonomi hviler på kontingentindtægter, udlodningsmidler, arveindtægter, bidrag fra fonde, gavebeløb, erhvervssponsorater/samarbejde og indtægtsskabende virksomhed – blandt andet salg af materialer og to årlige skrabespil.

Hjernesagen kom i 2019 ud med et overskud på 1.644.334 kr., hvilket væsentligst skyldes arv. Egenkapitalen udgør ved årsafslutningen 6.758.551 kr.

Hjernesagen kom i 2018 ud med et underskud på 2.483.450 kr. I 2019 er der taget en række initiativer med henblik på at forbedre foreningens økonomi. Hovedbestyrelsen har taget en beslutning om, at det tilstræbes, at foreningens budgetterede underskud ikke overstiger 500.000 kr. i 2022. Endvidere er der påbegyndt et arbejde med at revidere og konkretisere foreningens fundraisingstrategi, og fra og med 2019 er 10 % af foreningens arveindtægter blevet afsat til fundraising.

Der er i 2019 foretaget en række besparelser og ændringer i sekretariatets arbejdsgange. Der er blandt andet opsagt en administrativ medarbejder, og en del af foreningens lejemål i HH-huset er opsagt.

På indtægtssiden er der indgået en treårig sponsor- og samarbejdsaftale med supermarkedskæden Lidl.

Foreningen modtog i 2019 et beløb på 5.700 kr. fra appvirksomheden DrugStars. I app'en DrugStars kan brugerne via app'en donere til velgørende formål. Endvidere indgik foreningen ved udgangen af 2019 en ny aftale med OK-Benzin, der giver kunderne mulighed for at donere til foreningen.

I 2019 gennemførtes en telemarketingindsats med henblik på at øge foreningens indtægter via gavebidrag.

Ledelsesberetning

Foreningen modtog i 2019 en donation fra TrygFonden med henblik på en forundersøgelse til en større fondsansøgning. Det førte til, at foreningen i december 2019 modtog en samlet donation på 5 mio. kr., som skal anvendes til at udvikle foreningens rådgivnings- og informationstilbud. Donationen udbetales i perioden 1.3. 2020 til 31.3. 2022. Udover at bidrage betydeligt til at synliggøre foreningen, bidrager bevillingen også til foreningens økonomi med et overhead på 5 % til foreningens drift.

Indtægtsskabende aktiviteter

Hjernesagen har i 2019 fortsat indsatsen med at ringe ud til medlemmerne med en forespørgsel om et gavebidrag. Vi kan med glæde konstatere, at vi i beretningsåret har modtaget gavebidrag fra ca. 1.000 medlemmer, svarende til ca. 385.000 kr.

På Facebook har der været mulighed for at oprette en fødselsdagsfundraising, hvor man kunne støtte en velgørende forening. Hjernesagen har i beretningsåret samlet modtaget 6.894 kr. i fødselsdags- og jubilæumsfundraising via Facebook.

Der har været gennemført en mindre medlemskampagne, hvor nye medlemmer fik tilsendt et gratis eksemplar af bogen "Syg men sund og aktiv" af Bente Klarlund, som er medlem af Hjernesagens ekspertpanel.

Hjernesagen har i 2019 fortsat samarbejdet med pensionsselskaberne Pension Danmark, Velliv, AP Pension, Danica Pension, Industriens Pension, Topdanmark og PFA Pension. Samarbejdet indebærer, at pensionsselskaberne betaler for et års medlemskab af Hjernesagen til de medlemmer, der får udbetalt et engangsbeløb (kritisk sygdom) pga. blodprop eller blødning i hjernen. Det giver ramte og pårørende mulighed for at benytte Hjernesagens mange tilbud tidligt i deres forløb.

Hjernesagen har modtaget flere store fondsbevillinger samt donationer fra medicinalfirmaer. Disse midler har blandt andet gjort det muligt for foreningen at gennemføre en række pårørendeaktiviteter samt udvikle synlighedskampagnen Hjernen er hovedsagen, som startede i 2019.

Medlemmer

Medlemstallet udgjorde ved udgangen af 2019 9.425 medlemmer fordelt på 5.252 enkeltmedlemskaber, 3.976 husstandsmedlemskaber (dækkende over to stemmeberettigede medlemmer), 53 støttemedlemskaber og 144 institutionsmedlemskaber (typisk sygehusafdelinger, genoptræningssteder og lignende).

Der er tale om en mindre nedgang af medlemmer i forhold til året før.

Ledelsesberetning

Datasikkerhed

Hjernesagen har i forbindelse med den nye databeskyttelsesforordning i 2018 gennemgået foreningens håndtering af persondata ved at lave en datastrømsanalyse for derigennem at forbedre den interne håndtering af persondata. Ud over Hjernesagens offentlige persondatapolitik er der udarbejdet en skriftlig intern forretningsgang for håndtering af persondata i foreningen. Hjernesagen har desuden indgået databehandleraftaler med relevante samarbejdspartnere. Derudover foretager vi løbende opfølgning på foreningens håndtering af persondata, da det er et område, hvor der kontinuerligt vil ske ændringer i den daglige håndtering samt i relation til nye og gamle samarbejdspartnere.

Hjernesagens lokalforeninger er også underlagt den nye lovgivning om datasikkerhed. Der blev i 2019 udsendt materiale til lokalforeningerne med retningslinjer for, hvordan man lokalt sikrer, at man lever op til lovgivningen.

Medlemstilbud

Rådgivning

Hjernesagen yder rådgivning ud fra devisen: Hjælp til selvhjælp. Der ydes rådgivning inden for social- og sundhedsområdet, beskæftigelsesområdet, det neuropsykologiske område samt advokatrådgivning inden for forsikrings- og erstatningsområdet, arv og testamenter.

Rådgivning inden for social-, sundheds- og beskæftigelsesområdet
Hjernesagens rådgivning har i 2019 besvaret e-mails og telefoniske henvendelser i gennemsnitligt 15 timer om ugen. Der er registreret 637 henvendelser. Dette er en stigning i forhold til 2018, hvor der blev registreret 500 henvendelser. De emner, der fylder mest i rådgivningen, er behandling, genoptræning, specialundervisning og træning. Også emner som beskæftigelse, flytning til ny bolig og børne- og familieproblemer er tilbagevendende emner i rådgivningen.

Neuropsykologisk rådgivning
Rådgivningstelefonen er åben 1 time ugentligt. Der har i alt været 200 henvendelser, en stigning i forhold til sidste år.

Advokatrådgivning
Der har i beretningsåret været ca. 50 henvendelser, hvilket svarer til det forrige år.

Pårørendeindsatser

Hjernesagen modtog i slutningen af 2017 1,1 mio. kr. fra Sundhedsstyrelsen til en række pårørendeprojekter, der skal løbe over 3 år. Arbejdet med disse startede i 2018 og er fortsat i beretningsåret. Der har været afholdt en række hjernewebinarer samt gennemført et særligt forløb for børn og unge som pårørende og en uddannelse af pårørendeinstruktører, som skal lede lokale pårørendekurser.

Ledelsesberetning

Højskoleophold på Rude Højskole

Rude Strand Højskole og Hjernesagen gennemførte også i 2019 et femdages kursusforløb målrettet apopleksiramte og deres pårørende. Højskoleopholdet var en meget stor succes og bliver gentaget i 2020.

Bladet Hjernesagen

Hjernesagen udgiver et blad fire gange årligt, der sendes ud til alle medlemmer. Bladet har i 2019 blandt andet sat fokus på følgende emner:

- Foreningens jubilæum
- Lysets betydning for hjernen
- Patienter og pårørende
- Hvordan hjernen holdes sund
- Ulighed i sundhed

Oplysning – deling af viden

Temadag for fagfolk

Hjernesagen gennemførte i oktober 2019 en velbesøgt temadag "Bevæg hjernen" om fysisk aktivitets betydning for hjernefunktion, forebyggelse af apopleksi og genoptræning.

Hjernebogen

Hjernesagen udgav i 2018 Hjernebogen. Bogen er en personlig bog målrettet den enkelte apopleksipatient. Det er meningen, at bogen skal udleveres af sygehusafdelinger i forbindelse med udskrivningen af patienten, og at personalet har noteret en række oplysninger i bogen, f.eks. hvor i hjernen skaden er, følgevirkninger og blodtryk samt har beskrevet, hvilke undersøgelser der har været foretaget.

Hjernebogen blev også i 2019 uddelt gratis på flere af landets apopleksiafsnit.

Hjemmeside

Formålet med Hjernesagens hjemmeside hjernesagen.dk er, at man her henter viden om blandt andet:

- Hjernen
- Forebyggelse af apopleksi
- Behandling og rehabilitering efter apopleksi
- Følger af skader på hjernen med fokus på apopleksi
- Livet som ramt og pårørende.

Hjemmesiden bliver løbende opdateret med den nyeste viden på området. I 2019 havde hjemmesiden 263.736 unikke besøgende.

Hjernesagen har besluttet, at foreningen i 2020 skal have en ny hjemmeside, som er finansieret via fondsmidler.

Ledelsesberetning

Facebook

Hjernesagen har en Facebookside, som bruges aktivt til at fortælle nyheder m.m. Antallet af følgere er støt stigende. Hjernesagen havde ved udgangen af 2019 5.417 følgere, hvilket er en fremgang på ca. 1.000 nye følgere siden året før. Herudover har Hjernesagen også en række lukkede Facebookgrupper for ramte og pårørende.

Udadvendte aktiviteter

Jubilæum

Hjernesagen havde 25-års jubilæum i 2019. Beretningsårets første nummer af Hjernesagens blad var et jubilæumsnummer, der bragte en lykønskning fra Hjernesagens protektor H.K.H. Kronprinsessen og fra daværende sundhedsminister Ellen Trane Nørby samt en række artikler om foreningens historie og udvikling inden for apopleksibehandling og rehabilitering gennem de seneste 25 år.

Jubilæet er endvidere fejret ved en lang række arrangementer i foreningens mange lokalforeninger. Landsformanden og direktøren har deltaget i flere af disse arrangementer.

Hjerneugen – uge 11

Hjernesagen deltager sammen med 6 andre hjerneforeninger i Hjerneugen under sloganet "Hjernen i fokus". Hjerneugen i 2019 blev blandt andet markeret med en fotoudstilling i HH-Huset i Taastrup, hvor medlemmer af de 7 foreninger bidrog med en række værker om hjernen. Herudover fandt der en række lokale arrangementer sted.

Kampagnedag den 10. maj

Traditionen tro gennemførte landsforeningen og en række lokalforeninger aktiviteter på foreningens årlige kampagnedag den 10. maj. Temaet var oplysning om, at forhøjet blodtryk øger risikoen for blodprop i hjernen. Endvidere blev kampagnen Hjernen er hovedsagen lanceret flere steder i landet med uddeling af materiale om de 6 hjerneråd. Der blev rundt omkring i landet målt blodtryk og uddelt materialer.

Kulturnatten – oktober

For 6. gang gennemførte Center for Hjerneskade og Hjernesagen en fælles markering af Kulturnatten i København. Hjernesagen tilbød blodtryksmåling og uddelte oplysende materiale. Hjernesagens ambassadør Sebastian Dorset og professor Jesper Mogensen causerede om den finurlige hjerne.

Neurorehab 2019

Hjernesagen deltog med en stand samt oplæg om pårørendeindsatser på konferencen Rehab2019 i DGI byen. Hjernesagen var også primus motor i udarbejdelsen af den film om brugernes oplevelse af hjerneskaderehabilitering, som blev vist som indledning til konferencen.

Ledelsesberetning

Hjernen er hovedsagen

I 2018 blev der arbejdet intensivt med at udvikle en ny kampagne, der skal sikre Hjernesagen større synlighed blandt borgerne. Kampagnen har fået navnet "Hjernen er hovedsagen". Kampagnens formål er at skabe synlighed ved både at oplyse om den sunde hjerne, hvordan man passer på den samt oplyse om, hvordan apopleksi kan forebygges. Kampagnens centrale omdrejningspunkt er seks nye hjerneråd, som blev offentliggjort i 2019. Herudover er der produceret en række andre materialer, blandt andet roll-ups, pjecer og film, som skal anvendes de kommende år. Kampagnen er eksternt finansieret.

Andre konferencer og møder

Hjernesagen har endvidere bidraget med oplæg og deltaget i paneler på en række møder og konferencer afholdt af blandt andre Sundhedsstyrelsen, Socialstyrelsen, Vejlefjord, Norsk Selskab for Slagramte, Dansk Stroke Forum, Dansk Selskab for Apopleksi og Inner Wheel - Rotary.

Samarbejdspartnere

Dansk Selskab For Apopleksi

Foreningen indgik i 2019 en samarbejdsaftale med Dansk Selskab for Apopleksi. Formålet er at styrke samarbejdet mellem de to organisationer om bedre forebyggelse, behandling og rehabilitering af apopleksi. Hjernesagen har fremover en ekstern post i DSFA's bestyrelse.

Innovationspartnerskabet

Hjernesagen har tidligere været del af Saltpartnerskabet, der har til formål at reducere befolkningens saltforbrug for at forebygge forhøjet blodtryk, da det er en risikofaktor for blodprop i hjernen. Saltpartnerskabet blev erstattet i 2019 af et nyt Innovationspartnerskab. Andre medlemmer af dette partnerskab er centrale aktører fra industrien, detailhandlen, landbruget, Fødevarestyrelsen, Forbrugerrådet og en række interesseorganisationer inden for området. Hjernesagen sidder sammen med Kræftens Bekæmpelse som repræsentanter for patientforeningerne i partnerskabets bestyrelse.

Nordea

Hjernesagen har fortsat samarbejdet med Nordea Lyngby, og der blev i 2019 afholdt to kundemøder med fokus på den sunde hjerne, arv, testamenter og formueforvaltning. Samarbejdet fortsætter i 2020, hvor der ud over møder i Lyngby også afholdes møder i Holte samt en hjerneuge for medarbejderne med fokus på den sunde hjerne.

Lidl

Hjernesagen indgik i starten af 2019 et samarbejde med supermarkedskæden Lidl. Den treårige aftale med Lidl indeholder en årlig donation samt aftaler om fælles udbredelse af viden om hjernesundhed. Aftalen indeholder også mulighed for, at Hjernesagen kan få et beløb som andel af varesalg eller flaskepant. Aftalen giver samtidig Hjernesagen mulighed for at blive kendt af en langt større målgruppe end tidligere. I 2019 solgte Lidl blandt andet 2,5 mio. mælkekartoner, hvor der var påtrykt information om foreningen. Hjernesagen blev derudover også eksponeret i Lidls tilbudsavis (1 mio. eksemplarer) og på Lidls Facebookside.

Ledelsesberetning

Arvesamarbejdet –Det Gode Testamente

Hjernesagen fortsatte i 2019 samarbejdet med 30 andre organisationer/foreninger om at oplyse befolkningen om muligheden for at oprette et testamente og indsætte velgørenhed som arvemodtager. Arvesamarbejdet er opstået på baggrund af, at kun en meget lille del af befolkningen har skrevet en god sag ind i deres testamente. Arvesamarbejdet har en fælles hjemmeside detgodetestamente.dk.

Stroke Alliance for Europe – SAFE

Foreningen har i en årrække været medlem af det nordiske forum Nordisk Afasi Forum, men besluttede i 2019 at træde ud af dette samarbejde, da aktiviteten i de senere år har været begrænset. I stedet blev det besluttet at indtræde i det europæiske samarbejde Stroke Alliance for Europe.

Interessepolitiske tiltag

Opfølgning på servicetjekket af hjerneskadeområdet

Som opfølgning på Rigsrevisionens undersøgelse af genoptræningen af hjerneskadede er der i Sundhedsstyrelsens regi nedsat en række arbejds-/følgegrupper samt styregrupper, som Hjernesagen aktivt deltager i.

Møder og kontakt med politikere

Hjernesagen har i beretningsåret blandt andet:

- Udarbejdet politikoplæg, faktaark om apopleksi, en flyer udformet som en "valghjerne" med foreningens vigtigste budskaber i forbindelse med valgkampen i foråret 2019.
- Deltaget i valgmøder flere steder i landet.
- Skrevet velkomstbrev til relevante nye ministre samt alle nye sundhedsordførere, hvor vi har gjort opmærksom på foreningens mærkesager og tilbudt yderligere dialog om konkrete politiske forslag.
- Skrevet brev til flere borgmestre i Region Nordjylland og protesteret imod flere kommuners opsigelse af samarbejdsaftaler med Taleinstituttet i Aalborg.
- Skrevet til alle medlemmer af social- og sundhedsudvalget i Sorø Kommune og protesteret over nedlæggelse af hjerneskadekoordinatorfunktionen.
- Foranlediget at Socialstyrelsens udvalg for National koordination gik ind i sagen omkring bekymring for afspecialisering af neurorehabilitering som resultat af kommunernes manglende brug af Hjerneskadecenteret i Odense.
- Henvendt sig til de fem regionsrådsformænd med krav om, at regionerne bruger en del af det økonomiske løft på 1 mia. kr. til sundhedsvæsenet, der kom ud af økonomiforhandlingerne, til at øge behandlingskapaciteten på apopleksiområdet.
- Skrevet en bekymrende henvendelse til socialministeren i forbindelse med sagen om kommunernes brug af eksterne, provisionslønnede konsulenter for at reducere udgifter i enkeltsager på handicapområdet.

Ledelsesberetning

Debatindlæg og interviews

Hjernesagen har i beretningsåret bidraget med en række debatindlæg og interviews, bland andet:

- Tre debatindlæg i Altinget
- Interview til DR's lokalkanaler om sag om dødsfald på plejehjem
- Kommentar til den årlig rapport fra Dansk Apopleksiregister om sagen om Taleinstituttet i Ålborg.

Hjernesagens henvendelser og debatindlæg kan læses på hjernesagen.dk under "Aktuelt".

Høringssvar

Hjernesagen har i beretningsåret kommenteret en række lovforslag med særlig interesse for mennesker med følger efter hjerneskade.

Strokelinjen – udvidet rådgivnings- og informationstilbud

Foreningen modtog i 2019 en bevilling fra TrygFonden med henblik på at gennemføre en forundersøgelse om behovet for udvidet rådgivning og information om apopleksi. I december 2019 modtog foreningen tilsagn om en bevilling på 5 mio. kr. fra TrygFonden, som skal anvendes til at udvikle et nyt informations- og rådgivningstilbud kaldet StrokeLinjen. Bevillingen skal benyttes i årene 2020-2022 og forventes udbetalt i rater. StrokeLinjen henvender sig både til ramte, til pårørende og til hele befolkningen med tilbud om sundhedsfaglig rådgivning og et webbaseret informationsunivers. Projektet skal udvikles over de kommende år.

Fremtiden

Plan for tilpasning af struktur

Hjernesagen oplever i lighed med andre organisationer udfordringer med at rekruttere nye frivillige til det lokale foreningsarbejde. Hjernesagen fortsætter derfor i 2019 en proces, der sikrer, at foreningens struktur understøtter foreningens fortsatte positive udvikling.

Ny landsformand

Landsformand Lise Beha Erichsen meddelte i 2019, at hun ønsker at gå af som landsformand ved repræsentantskabsmødet i 2020. Foreningen har derfor indledt en proces for at finde en kandidat til posten i god tid.

Tak

Hjernesagen takker de fonde, private virksomheder, privatpersoner og samarbejdspartnere, herunder en lang række fagpersoner, der gennem 2019 har støttet vores arbejde og aktiviteter økonomisk eller via faglig bistand. Uden den støtte og bevågenhed kan Hjernesagen ikke udføre sit vigtige arbejde.

Landsforeningen sender en særlig tak til de mange frivillige i lokalforeningerne, der gør et meget stort arbejde for at hjælpe og støtte medlemmerne lokalt.

Ledelsesberetning

Sidst men ikke mindst skal der lyde en stor tak til medarbejderne i Hjernesagen for deres store flid og engagement.

Vi glæder os til et fortsat godt samarbejde i 2020.

Regnskabspraksis

Årsrapporten for Hjernesagen for 2019 følger lov om fonde og visse foreninger samt bestemmelserne i årsregnskabslovens regnskabsklasse A og er udarbejdet efter samme regnskabspraksis som sidste år.

Indtægtskriteriet

Indtægtskriteriet for tilskud og gaver er bevillingstidspunktet. Indtægter ved projekter indregnes i takt med afholdelse af de til projektet hørende omkostninger. Øvrige indtægter følger faktureringsprincippet.

Materielle anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver er værdiansat til anskaffelsespriser med fradrag af akkumulerede afskrivninger. Afskrivningerne beregnes lineært af anskaffelsesprisen over følgende åremål:

Driftsmidler og inventar	5 år
IT-udstyr (hjemmeside)	10 år

Anskaffelser under DKK 13.800, software samt anskaffelser, dækket fuldt ud af formålsbestemte tilskud, omkostningsføres i anskaffelsesåret.

Finansielle anlægsaktiver

Værdipapirer er værdiansat til balancedagens kurs.

Hensættelser

Hensættelser omfatter formålsbestemte tilskud fra eksterne donatorer, som ikke er fuldt anvendt ved årets udgang. I regnskabsposten indgår også omkostninger til internt finansierede projekter, som er besluttet af bestyrelsen i 2019, men som først afvikles i 2020.

Kreditorer og skyldige omkostninger

Kreditorer og skyldige omkostninger omfatter foreningens påtagne gældsforpligtelser, som ikke er betalte ved årets udgang.

Resultatopgørelse 1. januar - 31. december

Indtægter	Note	2019	2018
Tilskud, gaver og arv	1	6.535.876	3.698.369
Formålsbestemte tilskud og gaver overført fra tidligere år	13	2.116.844	2.204.755
Hensættelse til formålsbestemte aktiviteter i kommende år	13	-2.482.615	-2.116.844
Tilskud og gaver samt indtægtsskabende aktiviteter		**6.170.105**	**3.786.280**
Kontingentindtægter		1.695.180	1.631.003
Indtægtsskabende aktiviteter	2	499.394	437.044
Mening og Mestring		0	12.764
Intern projektstyring		334.315	83.032
Intægtsdækket virksomhed		48.135	123.640
Erhvervspartnerskaber		89.625	0
Finansieringsindtægter, netto		235.833	0
Indtægter		**9.072.587**	**6.073.763**
Omkostninger			
Omkostninger ved medlems- og befolkningsrelaterede aktivi	3	1.425.352	714.391
Oplysnings- og indtægtsskabende aktiviteter	4	1.195.648	2.106.803
Kursus- og undervisningsaktiviteter mv.	5	62.809	53.381
Støtte til lokalt arbejde	6	294.715	385.366
Fællesomkostninger	7	4.343.409	5.346.785
Afskrivninger	8	36.521	36.521
Finansieringsomkostninger, netto		0	36.631
Omkostninger		**7.358.454**	**8.679.878**
Resultat før interne tilskud		**1.714.133**	**-2.606.115**
Bestyrelsens disponering af interne tilskud:			
Hensat 1. januar	13	420.369	543.034
Hensat 31. december	13	-490.168	-420.369
		-69.799	**122.665**
Årets resultat		**1.644.334**	**-2.483.450**

Årets resultat overføres til næste år.

Balance 31. december

Aktiver

	Note	2019	2018
IT-investeringer	8	108.411	144.932
Materielle anlægsaktiver		**108.411**	**144.932**
Værdipapirer	9	6.279.372	6.090.039
Deposita		52.667	95.957
Finansielle anlægsaktiver		**6.332.039**	**6.185.996**
Anlægsaktiver		**6.440.450**	**6.330.928**
Tilgodehavender fra salg		0	1.217
Andre tilgodehavender		381.366	100.920
Periodeafgrænsningsposter		144.782	172.524
Tilgodehavender		**526.147**	**274.661**
Likvide beholdninger	10	**3.457.908**	**1.883.825**
Omsætningsaktiver		**3.984.055**	**2.158.486**
Aktiver		**10.424.505**	**8.489.414**

Balance 31. december

Passiver

	Note	2019	2018
Kapitalkonto	11	6.758.551	5.114.217
Egenkapital		**6.758.551**	**5.114.217**
Henlæggelse til formålsbestemte aktiviteter i kommende år	13	2.972.783	2.537.213
Klausulerede midler		**2.972.783**	**2.537.213**
Anden gæld	12	656.257	804.209
Periodeafgrænsningsposter		36.915	33.775
Kortfristede gældsforpligtelser		**693.172**	**837.984**
Gældsforpligtelser		**693.172**	**837.984**
Passiver		**10.424.505**	**8.489.414**
Kontraktlige forpligtelser	14		
Tips- og lottomidler/udlodningsmidler	15		

Noter til årsrapporten

		2019	2018
1	**Tilskud, gaver og arv**		
	Formålsbestemte gaver, tilskud og brugerbetaling (kurser, fonde mv.)	1.853.758	1.058.907
	Ikke formålsbestemte gaver og tilskud	618.767	415.318
	Arv (heraf 10% overført til fundraising)	2.188.423	391.789
	Portostøtte	67.510	61.095
	Event m.m.	0	2.617
	Tips- og lottomidler/udlodningsmidler	1.667.002	1.768.643
	Tips- og lottomidler/udlodningsmidler, efterregulering	140.417	0
		6.535.876	**3.698.369**
2	**Indtægtsskabende aktiviteter**		
	Pjecer mv.	37.032	47.799
	Bladabonnement, særudgivelser og annoncer	155.635	151.460
	Kommunikationskalender m.m.	864	3.468
	Skrabespil	171.275	184.705
	Videresalg af varer	13.112	5.590
	Nøgleringe	99.593	0
	Mobilpay	0	257
	Diverse materiale	1.296	2.439
	Drugstars ApS	5.771	5.001
	Facebook indsamling	6.895	26.324
	Forsendelsesomkostninger/faktureret	7.921	10.001
		499.394	**437.044**
3	**Omkostninger ved medlems- og befolkningsrelaterede aktiviteter**		
	Støtte til medlemmer fra Zangger Fonden	86.301	148.668
	Støtte til pårørende "Hjerneskade"	193.171	158.624
	Empowerment af pårørende	9.348	395.099
	Strokelinje, foranalyse	611.300	0
	Kampagne 2018-2020	522.721	0
	Afasiarrangementer (arv)	2.511	0
	Projekt Mening og Mestring	0	12.000
		1.425.352	**714.391**

Noter til årsrapporten

		2019	2018
4	**Oplysnings- og indtægtsskabende aktiviteter**		
	Medlemsadministration	171.768	152.140
	Bladet Hjernesagen	629.872	402.009
	Forsendelsesomkostninger	10.344	11.582
	Diverse afasiarrangementer	0	65.076
	Markedsføring	1.468	54.435
	Skrabespil	79.598	87.104
	Blodtryksaktiviteter (kalibrering)	0	6.727
	Vareforbrug, videresolgte varer	18.099	1.319
	Oplysningspjecer	37.438	50.393
	Telemarketing	129.360	231.493
	Hjemmeside forbedringer	0	15.442
	Arvemøder	4.206	8.254
	Merchandise	21.534	69.899
	Kampagneindsats 2018-2020	2.645	0
	Hjerneuge aktiviteter	4.727	24.563
	Stategiudviklingsproces	0	38.629
	Folkemødet Bornholm 2018	-175	126.547
	Huskenøgleringe Normal	0	288.698
	Håndbog/Hjernebog	4.207	93.669
	Jubilæum	66.255	43.208
	Logo og kernefortælling	0	320.980
	Fotoarbejde og illustation	10.313	6.000
	Andet varekøb	3.990	8.636
		1.195.648	**2.106.803**
5	**Kursus-, undervisnings- og konferenceaktiviteter mv.**		
	Temadage om skjulte handicap efter hjerneskade (ældre)	0	53.381
	Temadage om fysiske aktiviteter	62.809	0
		62.809	**53.381**
6	**Støtte til lokalt arbejde**		
	Kontingentandele til Hjernesagsforeninger	286.530	377.800
	Støtte til Hjernesagsforeninger	8.185	7.566
		294.715	**385.366**

Noter til årsrapporten

7 Fællesomkostninger	2019	2018
Lønninger og sociale bidrag	2.976.956	3.761.622
Repræsentantskab og ærespris	141.410	158.712
Hovedbestyrelse	19.909	72.346
Nordisk Samarbejde (Hjernesagen)	0	4.225
Repræsentation	8.619	5.138
Formandskab, honorar, rejseudgifter og telefon	98.740	79.409
Husleje, el, varme og lokaleomkostninger	327.202	423.924
Drift af fællesfaciliteter	222.738	222.091
Porto, gebyr, kopier/papir	64.361	100.758
Kontorartikler	11.999	7.366
Drift journalsystem	12.600	36.652
Småanskaffelser	14.972	14.677
Servicekontrakter	7.073	5.469
Opdateringer Navision/Teamshare	12.849	21.111
Hjemmeside, supportaftale og hosting	105.946	81.207
Hjemmearbejdsplads	1.984	2.113
Revision og regnskabsmæssig bistand mv.	143.102	139.432
Advokat	9.173	0
Oprettelse af testamenter	23.728	13.470
Kontingenter (DH, DRFG, DSFA, ISOBRO, SAFE, arvesamarb.)	102.750	91.310
Forsikringer	58.632	59.184
Deltagelse i konferencer	22.527	49.105
Litteratur (NIS)	0	15.799
Abonnement Infomedia	34.169	6.834
Indsamlingsnævet	3.300	3.200
Rekrutteringsomkostninger	2.140	43.681
Diverse administrations-/personaleomkostninger	32.626	16.236
Diverse	1.762	0
Momskompensation	-117.858	-88.286
	4.343.409	**5.346.785**

Noter til årsrapporten

8 Materielle anlægsaktiver

	IT-investeringer
Kostpris 1. januar 2019	364.058
Tilgang	0
Afgang	0
Kostpris 31. december 2019	364.058
Afskrivning 1. januar 2019	219.126
Årets afskrivning	36.521
Afgang	0
Afskrivning 31. december 2019	255.647
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2019	**108.411**

9 Værdipapirer

	2019	2018
Nordea Invest Basis 2	737.150	664.734
Danske Invest Mix Akk.	1.279.745	1.175.406
Danske Invest Fonde	3.341.966	3.385.741
Danske Invest Hedge Fixed	920.511	864.158
	6.279.372	**6.090.039**

10 Likvide beholdninger

Af de likvide beholdninger er i alt TDKK 450 bundet til bestemte formål.

11 Kapitalkonto

Egenkapital 1. januar	5.114.217	7.597.667
Årets resultat overført	1.644.334	-2.483.450
Egenkapital 31. december	**6.758.551**	**5.114.217**

Noter til årsrapporten

		2019	2018
12	**Anden gæld**		
	Skyldige omkostninger	335.380	343.681
	Moms	15.637	3.282
	Feriepengeforpligtelse	193.734	324.372
	Feriepengeforpligtelse, indfrysning	111.506	0
	Skyldige feriepenge	0	4.898
	A-skat	0	87.335
	AM-bidrag	0	22.576
	ATP	0	6.627
	Hjernesagsforeninger	0	11.438
		656.257	**804.209**

13	**Henlæggelse til formålsbestemte aktiviteter i kommende år**		
	Saldo 1. januar	2.537.213	2.747.789
	Eksterne tilskud	1.853.758	1.058.907
	Interne tilskud	21.563	710.038
	Arv	218.842	0
	Tilbageførte interne tilskud	-23.488	-42.466
	Afholdte udgifter	-1.635.105	-1.937.055
	Saldo 31. december	**2.972.783**	**2.537.213**
	Saldo 1. januar fordeles således:		
	Eksterne tilskud	2.116.844	2.204.755
	Interne tilskud	420.369	543.034
		2.537.213	**2.747.789**
	Saldo 31. december fordeles således:		
	Eksterne tilskud	2.482.615	2.116.844
	Interne tilskud	490.168	420.369
		2.972.783	**2.537.213**

14 Kontraktlige forpligtelser

Foreningens kontraktlige forpligtelser til husleje, fællesomkostninger og IT udgør TDKK 671 i uopsigelighedsperioden.

Noter til årsrapporten

		2019
15	**Tips- og lottomidler/udlodningsmidler**	
	Modtagne tips- og lottomidler/udlodningsmidler i 2019	**1.667.002**

Midlerne er anvendt efter Hjernesagens formål og i overensstemmelse med de beskrevne regler for anvendelse af tilskuddet i brev af 9/4 2014.

"Tilskuddet skal anvendes i overensstemmelse med organisationens formål og til arbejde på det sociale område, i form af både generel interessevaretagelse og konkret støtte til for eksempel rådgivning eller anden støttende indsats".

Lønninger	1.006.814
Tilskud til lokalforeninger	286.530
Husleje	228.000
Drift af fællesaktiviteter/IT-omkostninger	140.000
Forsikring, frivillige	6.075
Bladet Hjernesagen	60.000
Revision	80.000
	1.807.419

Det modtagne tilskud på DKK 1.807.419 er således ikke anvendt til kommerciel virksomhed.

Omkostningerne indgår som en integreret del af nærværende årsrapport for 2019 for Hjernesagen. Årsrapporten som helhed er revideret af PwC, og der henvises til revisionspåtegningen i årsrapportens side 2-4.